

El Senyori

SETMANARI CATALÀ

LA JUNTA AUSSILIAR DE LA GUERRA
A N' ELS HABITANTS DE PALAMÓS

Críticas y amargas son las circunstancias que atravessa nostra aymada Espanya. Una nació ingrata á n' als senyalats favors que d' ella te rebuts, y á qui deu en grant part la seva propia independència, ha vingut més ó menys astutament acoratjant y protegint per llarch temps l' insurrecció y rebel·lió d' una de nostras colonias.

Cuántas vidas, cuánta sanch, cuánto diner y cuántas ruínas ens costa l' incalificable conducta d' aquella nació! No contenta encare ab tants grans danys causats, ens declara traydora guerra que per las nacions es la major calamitat y la suina de tots els mals.

Per això, el Pùblic Tresor, no amaga lo angustiós de la seva situació y la penuria que l' rodeja reclamant el patriòtic y generós concurs de tots, per atendre á n' els gastos de la guerra y al foment de la marina.

El poble espanyol que s' ha distingit sempre pel seu generós desprendiment cuan públicas calamitats han demanat el seu socors ¿se fará sórt á los presents? No, de cap manera, que suposar tal cosa, seria inferirli un agravi.

Tampoch Palamós qu' ab entusiasta amor de fill ayma la seva Patria, pot mos-

trarse sens renegar del seu passat estrany als conflictes del pays. Renom de filantròpica y caritativa s' ha conquerit en la seva llarga historia. Los socors prestats ab ocasió de las inundacions d' Andalusía, guerras de Melilla y Filipinas ho justifican plenament.

Aquesta vila qu' ha ofert en aras de la Patria un tribut de sanch, sofrint la perdua d' algúns de llurs fills, vestint dol per aqueix motiu, sabrà contribuir espontàneamente ab sacrificis pecuniaris, segons classes y facultats al aussili de la Patria menesterosa pera recabar la seva pau, la seva gloria y la seva prosperitat.

Així ho espera l' abaix escrita Junta.

Félix Paradeda, Pbre. Rector.—Miquel Matas, Arcalde.—Jaume Margarit.—Pau Matas.—Félix Ribera.—Martí Roger.—Juli Honorat Sandarán.

VIDA BARCELONINA ⁽¹⁾

La Rambla ha canbiat d' aspecte: no es pas aquella vía ordinaria que tot català coneix.

La multitut que hi passa no ofereix pas aquell caràcter peculiar del tràfec de la ciutat comtal. No corra esborrajada, passa ben á poch á poch, no riu sino que pensa; no 's distrau, sino que sembla capificada.

Mariano de Cavia, no podia pas dir are allò de que «en Barcelona se corre», no, res d' això.

(1) No fou possible insertarse en lo número passat per haverse rebut quant ja estava componentse.—N. de la R.

Las boyras dèl pensament, entorpeixen los passos.

Oy n' es de diferenta la Rambla d' avuy de la que després de tants y tants anys de passarhi, m' havia semblat conéixer bé!

No, encara no la coneixia prou; encara no la havia vista ab febre.

Arréu no recullirán vostras orellas més que dos mots: guerra y escuadra. La sort d' aquests, ¡ah! ¡qué 'ns ne dona de mal de caps!...

Son las sis de la tarde, hora d' arribada del correu de Madrid. La censura teleigráfica d' aquests días, lo *gabinet negre*, funciona avuy ab una escrupulositat, que no se 'n recorda un altre exemple; veusquí perquè hi ha aretal afany en comprar periódichs de Madrid.

En Ramón Ribes no s' entén de feyna: allá, agenollat sobre l' empedrat, semblan sas mans las palas d' hélice d' un rápit torpeder, se fixan en mitj d' un mar de paper y suran de nou á cada instant, apilotant, separant, repartint tota aquella montanya de plechs de periódichs als amos dels kioscos y als *trinxeraires* que han fet, Deu sab com, prous diners pera una ma. (1)

A cada ma, s' hi veu un diari; se pot comptar lo nombre de concurrents, per lo de periódichs despatxats.

De prompte, viu resplendor il·lumina un tros de Rambla, La gentada se passa la ma per los ulls y com la papallona, se 'n va dreta á la llum. Prop d' aquesta hi ha una pissarra y en aqueixa escritas unas quantas ratllas que venen á ser com lo balsam per las feridas de l' ansietat. No se llegeixen, se devoran, se tornan á engolir una y altre vegada, fins que hi ha qui sobre la última nova exposada, entaula discussió.

Lo manifestar un petit dupte, una insignificant aclaració al telegrama de la pissarra, es com lo toch de corneta convocant á assemblea. Tot seguit se forma 'l grupo, que creix y creix fins arribar á interrompre 'l trànsit.

Seria molt curiós un estudi detingut d' aqueixos grups, que converteixen á la Rambla en Club.

Personas serias, que durant tot l' any passan de llarch fins devant de lo que crida la atenció, pera estalviarse la fama de badochs, las veuréu avuy formar entre mitj d' aquests grups, de cada hú de quins ne surt á cada minut un plan estratègich. Vells y joves sens cap mena de instrucció son los porta veus en aqueixas reunions, que 'm fan lo mateix

efecte que las bombollas que fa l' ayqua quan comensa á bullir. Perquè aixó està que bull; ho demostra entre altres cosas aquet viceversa que apunto, de que enrahonin los que callar deurián y callin los que.... també deurián callar.

Com si 'l vent la portés, corre disolta ab l' atmòsfera una bona nova. En un instant ha arribat son ressó de cap á cap de Rambla. Ningú sab d' allá 'hont ha sortit, quin fonament té, sos graus de verossimilitud; res en una paraula. Se diu ab veu baixa, perquè tampoch es gran lo crèdit que se li dona; pero la nova s' extén, y en un tancar y obrir d' ulls ni una agulla cap á la Rambla del Centre.

Devant de *La Publicidad*, devant de *Las Noticias*, la multitut està que ni respira. Segueixen los grups; pero los ulls estan ficsos en los balcons de abdos periódichs. Los voltaychs continuan apagats y aixó desespera, perque fa créixer lo dupte en l' ánimo del pùblic. Es tan bona la *baboya* que gayre be no s' atreveix ningú á crèurela; ja al costat meu hi ha un que per, *a + b*, està probant que no pot ésser *veritat* tan gran *mentida*. En aquet moment un mosso de redacció surt y espolsa la pissarra, essent salutat ab un ¡aaah! d' impaciencia y posant en compromís de rebre quatre bofetadas al individuo que afirma que no pot ésser *veritat* lo que 's corra.

Lo mosso se retira y ja s' espera veure sortir al redactor. Passa un minut, dos, tres, quatre, ¡inare de Deu que triga!; passa un quart y lo periodista no surt y los voltaychs tampoch s' encenen.

Son aprop de las vuyt y 'l pùblic aguanta ferm, ni un sol home deserta. La nova haurá de vindre quan menys per corresponder el pùblic que ab tal afany l' espera.

De sobte, en aquell mar de gent s' hi dibuixan fortas onadas; s' es encés un reflector elèctrich y en la pissarra hi ha quelcom escrit.

«Se dice que....»

No es pas aixó, no ho es pas lo que volém. Oficial; que se dongui oficial. ¿Ha guanyat la esquadra, ó tením un altre Cavite?

Los crits aixordan, semblan bramuls de feira assedegada de venjança, y solçament pot imposar silenci lo rumor llunyá de tochs de timbal y clarí. Ve tropa... ¡qu' es extrany tant tart y no haventhi per aquí aprop cuartel d' infantería!

La tropa s' acosta: ja l' hi devém obrir pas.

Banda de timbals, banda de claríns, música,

(1) 25 números.

bandera de la *Patria*, ¡saludemla! ¿qu' es aixó?
¡Coronel major de plassa! ¿qué significa?

Tarán, ti, ti. Las tropas fan alto, se sent un altre toch de corneta, presentan las armas, lo coronel alça la veu pera cridar la fórmula «Por el Rey» y lo Capità Ajudant dona lectura al bando de guerra.

Lo poble res ne sabia: ha quedat sorpres y la mateixa sorpresa l' ha fet enmudir. No obstant quan vaig per retirarme, encara forma un grupo aquell pessimista, á qui sento dir:

—Ja ho veyeu; estat de siti. M' hi jugo 'l coll que tot això d' aquest vespre no es veritat.

No lo vull escoltar més y agafó per lo carrer de Fernando, quantá la entrada del mateix topo ab mon amich Ridaura.

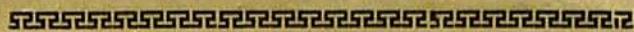
—Noy, vos felicito; teniu bon servey telegràfich.

—¿Sabs lo paper qu' havém fet avuy? 60.000. Dispensam are, qu' al carrer del Cementiri hi han *foradat* á un y tinch d' anar per portarlo á las caixas.

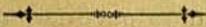
¡Aixó es vida!

CLAUDI LLUÍS BOSCH.

Barcelona 11 de Maig 1898.

LO TAPER AMPURDANÉS

Que los timbres més horrosos
son los timbres del treball.

CLAVÈ,

La rònega parola, com sempre, matinera,
Ja engega al brés de l' ayre, de fum negra espiral;
S' obra de taps la fàbrica, y vá ab cara riallera
A comensá 'l taper son cotidià jornal.

Miraulo: llú en son rostre la pau que 'n son cor nia;
Del sentiment més noble, sa cara n' es mirall;
Y per guanyar ab honra lo pà de cada dia
Content lo llindar passa del temple del treball.

En lo taulell s' aplassa, tenint aprop los coves
Hont los carrachs qu' escayra vá lo aprenent tirant:
Son llabi taral-leja las cansonetas novas
Que sempre que li vaga vá ab los companys cantant.

L' estoix maneja ab ayre, y, dins l' encaix ficsantlo,
Al cayre de la fulla fá lo carrach rodar,
Que en tap hermos de suo vá en un instant tornantlo,
Y de sos peus la cofa s' afanya en omplenar.

Petjant la flonja alfombra de rústegas palias,
Ell enalteix la industria que sét fá als estrangés;
Al drind de tallanta eyna trescant passa los días
Y lo Ampurdá ab son geni avansa en lo progrés.

Ningú en enginy lo guanya, en manejar del suo

La escorxa qu' ell transforma en cobdiciat tresor:
Com trevallar li agrada, sortir sab d' un apuro
Si 'l fat advers li signa cap hora de dissot.

Son sas costums hermosas, son tracte franch y noble,
Lo trevallar son lema, son niu d' amor la llar;
Son goig, al remor tipich d' ampurdanesa cobla,
Lo ball de la garrida sardana puntejar.

Per ell la nostra terra coneix la gent estranya;
Per ell font de riquesa n' es nostre lloch natiu;
Per ell las nacions saben que 's troba á dins d' Espanya,
Eixa comarca activa que lo Ampurdá se 'n diu.

Per ell las naus exportan, empresonats en balas,
Los taps que á omplenar vólan tots los mercats del mon;
Per ell l' aspre sureda despulla 's de las galas
Que la Natura pròdiga pera vestirs' li don.

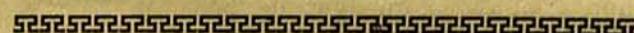
Heréu dels que la industria, tapera, ahí implantáren
De nostra Catalunya en eix redós tranquil,
S' ha dit:—Avant y foral—y envá 'ls estranys somiárem
De sa fayssó sorpendre lo sempre destre estil.

Taper d' aqueixa terra, que ab goig y orgull contempla,
Com sabs tant rica herència pera los fills guardar;
Siga de taps, la fàbrica, del sant travall ton temple
Y 'l fum de la parola lo encéns d' aqueix altar.

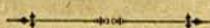
FRANCESCH MARULL.

1894.

Premiada ab accésit únic en lo Certámen de Palafrugell.

REALISME

¡Quina tarda tan trista!... Ni 's sent piular cap auzell ni la brisa fa moure lo fullatge. Lo cel es gris, tan gris com si hagués de nevar. No mes á un cap, una forta vermel·lo ha deixat lo sol al pondres, que talment sembla que s' arborin las montanyas d' aquell indret y la flama agafi als núvols... Molt lluny, en últim terme, un grapat de casas blanques y un tros de cel mes negre; y en tot lo camí, que s' estén llarch y dret ab sas rengleras d' arbres sense fullas á cada costat, ni un home, ni un carro...

Tot sembla que dormi; que 'ls auells temen despertar ab sos batechs d' alas, als que reposan per sempre dintre 'l cementiri, que ab sos xiprers alts, treyen las puntas, fa més trist aquell lloch y causa més fredor á l' ànima...

Dessota d' un xiprer alt, espés y negre, un home ab posat rialler está cavant, fa un sot fondo pera enterrarhi á un mort, y va treyen terra y ossos y los va apilant allí al costat ab tota calma. Al cap d' un rato, quan á n' ell l' hi sembla que ja 'l sot es prou fondo, para de cavar, estira 'ls brassos y fa un badall que res-

sona per tot lo cementir; deixa 'l trámech, s' asseu sobre una creu que hi há clavada al sól y treyentse la petaca de la pitrera, ne cargola un y 's posa á fumar...

A quatre passos de sot hi há dugas caixas de mort, llargas y negres, l' una posada al demunt de l' altre; sembla qu' esperan que 'l torn las hi arribi.

L' una, la de sobre, es tota forrada de vellut y ribetejada ab cintas de seda; las tancas son de plata y á cada ángul, s' hi veuhen incrustacions dauradas que ressaltan en mitj del conjunt negre. Ab tot y ser lo qu' es, una caixa pera guardar los cos d' un mort, veyentla tan bonica, tan ben guarnida, agrada á n' als ulls.

L' altra caixa de sota es llisa, pintada do negre y prou. Ni una trenzilla de cotó ni un fil de plata. ¡Qué pobre devia ser son amo en lo mon!...

Quan ha acabat de fumar, aquell bon home s' aixeca, torna á estirar ab mandra 'ls brassos y cantant baix, va cap á las caixas y n' estira una, la que l' hi ve primer. Com que 'l que jeu á dins es de molt pés ó bé la caixa pesa molt, l' empeny ab tota forsa pel cap y suant, suant, l' arriba á rossegar fins á rant del clot ahont l' hi aboca, quedant de boca en baix y esberdellantse dels peus pel fort colp qu' ha rebut.

Comensa á tirarhi á sobre la terra y 'ls ossos qu' abáns havia tret, fins que arriva 'ran del sól y llest, deixa 'l trámech y va per l' altra caixa també cantant á mitja veu. De cop para de cantar; es que s' ha ficsat en que distract, s' ha errat de caixa enterrant una per altre.

—¡Mal llamp! —murmura. —¿Qué faig are?... Ba, ba, jeurán bé igual!... —Agafa la que quedava, la llisa y pobre, se la carrega y cantant, cantant, arriva á un panteó del tot sumtuós, en en lo quin s' hi admira una estàtua de marbre primorosa, representant al Arcàngel tocant la trompeta del Judici... Tan ben feta val ben bé un munt d' or...

Aquell home entra y baixa al fosso; se sent un ressó fondo, fondo... és ell que va baixant. Després res, fins al cap d' un rato que surt sense la caixa. Tanca la porta de la tomba y dirigitse á dintre, esclama: —¡Alsa Geronil! ¡tú sí que 't pots ben riure del mon!

P. COLOMER.

Sant Feliu de Guixols.

MARINESCA

Es en vâ que t' empolaynis
ab tants lassos y cintetas
com un barco empavessat
ab gallardets y banderas.

Si vols creure 'l meu consell,
ves á port y arría velas,
que ja veus que 'ls pretendents
cap á altres rumbos navegan.

Y com no, si ben mirat
ton cos sembla una pasteca,
y ta cara fa la fatxa
d' una bigota holandesa.

JOAN BTA. CAMÓS.

HONRADA; SEMPRE HONRADA

Asseguda en una butaca, ab els ulls fixos en un punt de la sala, sense veure lo que mira, s' està la Roser, mellor dit, hi està son cos, perquè son pensament ben lluny se trova.

La carta que inconscientment rebrega entre sas mans, enclou la explicació de l' estat especial d' aquell esperit. Es d' en Lluís, l' home que feu batagar son cor, quant tot just acabava de deixar els jochs de la infantesa: son primer amor, l' únic, perquè encara l' estimava ab tot y la mala partida que li havia jugat casantse ab un altre.

Bé prou que ho conegué, 'l dia aquell en el passeig: al veure 'l després de sis anys d' ausència, son cor experimentà una forta trontollada. Y 'l pillo ho degué coneixer perquè la carta ho diu ben clar: «encara m' estimas, es inútil que vulgas dissimularho, y com que jo may he deixat d' estimarte, (l' embuster,) he de fer tot lo possible y lo impossible para que sigas meva. Que t' has casat, io me importa: passaré per sobre de tot: las conveniencias socials son una barrera massa petita pera que siga obstacle á la unió de dos cors apassionats. L' amor es un sentiment natural, essent llògich qu' arribi á sas naturals consequencias, á despit de tots els convencionalismes que caracterisan la manera de ser de la societat moderna.»

Aquests conceptes y altres per l' estil expresats en la carta, lliuravan forta batalla dins del cervell de la Roser, per expulsar las ideas de honradés, respecte al que dirán, y sumisió als preceptes de la vida social, incrustadas per la educació materna, y las circumstancies y

condicions que formaven l' ambient en que ella visqué sempre.

Tot el passat revivía en sa imaginació.

La admiració de que fou objecte, al presentar-se per primera vegada en societat: las amorosas miradas d' en Lluís, y 'ls obsequis que d' ell rebé, precursores de la declaració d' amor que després li feu: la complacencia d' ella al veure 's preferida: la manera com son cor s' anà interessant: lo molt que va sofrir al veure 's postergada per aquella pubilla que al casarse ab son aymant se l' endugué á viure al poble ahont radicava sa propietat. La ferida fou tant fonda que la cregué incurable: mes el temps es un gran metje, y poch á poch anà recobrant la tranquilitat, fins al punt que als vintiun anys, quan la obsequiá 'l que avuy es son marit, experimentá gran alegria, creyent en la forsa del segón amor. Recordava la brillantó y magnificencia ab que 's verificá 'l casament: la enveja de las altres noyas, manifestada principalment al veure 'ls preciosos vestits, las ricas joyas, y 'ls numerosos regalos, que ab tanta satisfacció mostrava.

La felicitat li somreya: la lluna de mel tou deliciosa: la calma y tranquilitat que la succeí, no la turbavan més que 'ls esclats de passió que d' en tan apareixian, produhínt goig més inmèns quan més trigavan á presentarse. La comoditat y benestar que la fortuna de son marit li proporcionava; 'l respecte y la consideració social de qu' era objecte; la vanitat, fins á cert punt inofensiva de poguer lluhir y ferse notar per sa bellesa y sa elegancia en els teatros y passeigs, en las reunions; en fí, en totes las manifestacions exteriors de la vida de capital: de poguer enrahonar ab coneixement de causa de París, Ginebra, Roma, y otras ciutats que ab detenció havia visitat; tot això contribuïa tant á sa felicitat, que en els cinc anys de matrimoni no havia trobat á faltar l' element més indispensable de la familia, 'l llaç que ab tanta suavitat lliga la dona á la casa: 'ls fills.

Y are, aquesta felicitat, anava á desapareixer.

En son interior, la lluya es empenyada: la influencia dels dictats de la rahó, fa que sa voluntat se manifesti decidida á resistir: vull ser honrada: diu sense parlar: no vull perdre la estimació dels que me rodejan: no vull ser senyalada com una de tantas com n' hi ha que llensan pe 'l fanch el nom que portan. Mes al mateix temps sent una veu que surt del cor que li diu: es inútil que resisteixis; no 't pots governar: ets d' en Lluís: y tart ó aviat l' amo s' apodera de lo qu' es seu.

Y mentres tant entre sas mans va rebregant la carta: fent un esfors la crema á la llum del gas, y sa boca s' obra inconscientment, sortint d' ella las paraules que sa pensa formula: vull ser honrada.... al mateix temps que en la flama produhida pe 'l paper al cremarse, sembla véurehi en lletras de foix, la frasse aquella: «encara m' estimas, es inútil que vulgas disimularho».

En aquest estat anormal passà un dia y l' altre y tota la setmana. Diumenge á la nit s' excusà d' accompanyar al Liceo á son marit, dient que 's trovava maretjada. Al entrar en son cuarto s' ofegava y obrí 'l balcó. La nit era molt fosca: la renglera de fanals apenas donava claror: el carrer desert. Va per retirarse quan s' en adona de que un cordill penja del balcó de dalt, y ajupintse pera trovar l' extrem, hi trova una carta lligada. Una forta augunia li entrà de sobte: es d' ell esclama; y al llegirla trova confirmadas las seues sospitas. «Avuy es la tercera vegada que t' envio aquest missatge: si al recullí 'l cordill no trovo la carta, m' arrió pe 'l balcó».

¡Oh Deu! estich perduda: si 'l veig devant meu no tindré forças pera resistir: l' estimo: ja no podré presentarme ab el front alt.

Pero, si torno á lligar la carta... provemho... es inútil: ja 'l cordill s' en va enlayre... ¡Verge Santíssima, ampareume! no vull que 'l nom que porto, sia arrastrat pe 'l fang...

Fent un esfors suprem, tanca 'l balcó, en el mateix moment en que un bulto s' balancejava, en l' espay; un instant després se deixava anar, y... ¡Deu de bondat! ¡quina desgracia!

Las llosas de la acera rebéren el cos del desgraciat Lluís.

Quan la Roser va tornar de son desmay, no 's donà compte de lo que havia pasat: l' habitació presentava 'l mateix aspecte: cregué despertar de un somni. Mes las veus que sentí en el carrer li feren eomprendre que lo que havia vist era la realitat.

Las criadas ho acabavan de confirmar. A las preguntas que 'ls hi feu respongueren, que un home s' havia tirat del balcó del tercer pis, y havia quedat mort. La Justicia comensava las diligencias: no 's sabia si 's tractava de un accident ó de un suïcidi.

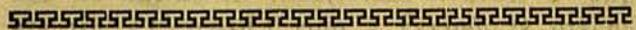
—¿Y es ben mort?—preguntá.

—Deu nos enguart nosaltres.

Ningú es capás de dir lo que va passar en l' ànima de la Roser: horroritzada per la desgracia, sentí una angunia terrible: estava ver-

daderament espantada. Prengué una tassa de tisla que la minyona li portá, com á medecina pera l' susto. Pero al mateix temps, senti una veu interior que li deya: tranquilisat: el perill ha desaparescut: no tirarás per el fang el nom que portas: las malas llenguas no se rebejarán en ta honra, disfrutarás com fins are de la consideració social, no deixarás mai de ser honrada. Y al mateix temps de sos llabis sortiren inconscientment eixas paraules: sempre, sempre honrada.

RAMIR TRAGÓ y CORES.

CRÓNICA

Nos trovem verament apurats, á bona fé, los que ns dediquem des lo comensament de la guerra á la tasca gens fácil de recullir en petitas crónicas los fets qu' omplenan lo desenrotollo del actual drama. La falla d' una base ben sentada de quina s' pugui partir, porta tal trastorn á tots nostres càlculs, que no sabem pas fins á quin punt se n' ressentirà nostre cervell. ¡Planyeume! ha dit Marc Landry, y lo mateix prech faig jo als llegidors de LA SENYERA, que m' disculparán sens dupte de las suposicions que feya jo en la crònica passada. D' altre part, no obheí pas aytals càlculs á un *perquè si*, sino qu' eran en tot fonamentats: lo mateix dijous, jorn en que se sapigué l' arribada de l' esquadra fantasma, quin nom l' hi ha guanyat la destresa de l' almirall Cervera, á las ayguas del mar antillá, á la Bolsa de Barcelona se rebia un telegrama autorisat donant compte d' haver passat di- ta esquadra per lo Cap de *Buena Esperanza*. ¿A qui creure?

Aquesta setmana comensá ab optimismes que Deu vulla que durin y s' agrandeixin. Dilluns al obrir-se lo telégrafo á aquesta vila ja ns fou entregat un parte de nostre actiu corresponsal, en quin se parlava de la victoria obtinguda per los crehuers espanyols «Conde de Venadito» y «Nueva España», sobre los cinch vaixells enemichs que pera mantindre lo ridicol bloqueig de la Habana havia deixat devant d' aquell port lo capitá Sampson. Veritat que la petita ventatja ja obtinguda per nostres marinos, no ns pot pas fer oblidar lo desastre de Cavite; pero la opinió, necessitada de consol, rebé la nova ab plaher inmèns.

A mon entendre l' acte de nostres crehuers no obheí sino á atraure l' enemic al lloch d' allá hont havia fugit. Be pogué ésser que

lo general Blanco hagués rebut notícias de la proximitat de l' almirall Cervera y hagués pensat en la concentració del enemic en un punt, perquè lo quefe de nostra esquadra pu- gués sens tant perill arribar á port en qualsevol de l' illa. Aixó es lo que molts crehuen, pero no se sap res de cert.

La nova que llençá al vol l' oficiosa *Correspondencia* referent als treballs que s' venen fent per part del govern de l' Illa á fi d' atraure á la legalitat als quefes de la insurrecció, no han donat á l' hora en que aquestas ratllas escrivim, lo resultat que tothom desitja, pero la confiança en lo bon èxit segueix.

Los desembarchs intentats en diversos punts per las forsas enemicas, després de las derrotas soffertas per lo capitá Sampson á Cárdenas, Cienfuegos y San Juan de Puerto-Rico, han sigut també retrassats, ab moltes pérduas personals, per mes que las amaguin á Washington. Aqueixos descalabros probablement haurán fet que lo govern de Mac-Kinley haigi resolt fer un gran desembarcament, 15.000 homes, si es que la plassa de la Habana desprecia l' intimació d' entrega.

No s' ha confirmat la nova del atach de Cavite per los tagalos: molt al contrari, sembla qu' aquests forman *ali* ab los yankis, segóns se desprén del fet d' haver aparescut en varias provincias algunas partidas, quin armament es nort-americà.

Encare que tart, Espanya ha concedital arxipèlach las reformas que donadas á temps oportú ns hauríen estalviat la guerra que comensá l' any 96. Lo que demandan los filipins no pot pas ésser mes just, puig ni siquiera volen l' autonomía de Cuba, sino ésser igualats á la Península. Aquesta mida qu' ha pres are lo Gobern espanyol potser sumi á Espanya moltes adhesions, y fassi que vejém lo dia de prova al nostre costat, molts brassos qu' en cas contrari hauríen apuntat al cor de nostres pobres soldats.

Los reforços á Filipinas sembla que sortiran de la Península un dels días de la vinent setmana, si es que com sediu, no s' aplassan *ad calendas græcas*. No arribém á comprender lo motiu.

Un altre dels punts que més han donat qu' enrahonar, compartint ab las novas de la guerra la atenció pública, ha sigut las novas que corren cada jorn ab més fonament sobre alianças. Las simpatías dels inglesos envers los Estats-Units prompte tindrán forma concreta, mitjansant una aliança entre abdós payssos.

Aquesta conducta indigna d' Inglaterra, per lo demés molt fàcil d' ésser compresa, sembla que serà lo toch que desperti á Europa de son pesat son. En efecte, Alemanya, ó sia l' emperador Guillem II no la pot veurer crehuat de brassos; així ho ha solemnement declarat; Austria te sino ab Espanya, ab quelcóm de nostre nació molts llassos; Italia farà lo tercer en lo que resolgui la triplice.

Pero hi ha més. Russia, segóns se diu en acreditadíssims círcols diplomàtichs, ha eniat ja una nota de simpatia á Espanya, donantli á entendrer que devant la salvatjada dels saxons, no estarà sola, y per lo que respecta á França, sols llàgrimas de agrahiment nos inspira sa conducta envers nosaltres, ben digna per cert de la noble rassa llatina.

No ho cal duptar. Si Inglaterra, creyent traure profit de nostre derrota, ajuda platònicament ó á la descarada als yankis, ella sola serà la responsable del foc que se encendrà en tot Europa, que unànimement ha calificat de pirates als nostres enemichs.

Solsament lladres poden viurer en companyia d' altres lladres. Som molts los que creyém nos resultaria ventatjosa l' abrassada d' Inglaterra, á sos germans los nort-americans.

Dietari de la guerra

Dimecres, 11 Maig.—Wasshington confirmen oficialment arribada nostra escuadra á Cadiz. Yankees resolt atacar Puerto-Rico.

Dijous, 12.—Yankees protegits per quatre crusers intentat desembarc prop Cienfuegos essent victoriósament retchassats per nostres batallóns.

Divendres, 13.—Noticia oficial. Onze barcos yankees bombardeixan Puerto-Rico sens causar danys. Dos crusers seus ab averías.

Divendres, 13.—Terminat bombardeix Puerto-Rico. Yankees sofert grans averías retirant acorassat á remolch.

Dissapte, 14.—Diuhen d' Hong-Kong indígenas Cavite atacat yankees matantá molts y expulsant al resto, havent destrossat bandera yankee issant en son lloch bandera espanyola.

Diumente, 15.—Reyna molt optimisme en Barcelona. *Conde del Venadito y Nueva España*, derrotat cinq barcos del bloqueix de La Habana. La oficiosa *Correspondencia* augura presentació d' algúns cabecillas insurrectes. Desconcerta á nostres enemichs la ignorancia del parader escuadra Cervera.

NOVAS LOCALS

Convocada per lo Rnt. Rector d' aquesta Vila, Mossén Félix Paradeda, la Junta encaregada de recullir fondos pera la suscripció nacional, se reuni lo dimars últim en lo saló de sessions de la Casa Capitular pera constituirse definitivament y comensar los treballs que li estan encomenats.

De conformitat á lo que disposta la Circular que al efecte fou llegida la Junta Local se constituhí de la següent manera.

President,—Lo Senyor Rector, Mossén Félix Paradeda.

Vocals, D. Miquel Matas, Arcalde.—D. Martí Roger, President de la cambra de Comers.—D. Honorat Juli Sandarán, Metge.—D. Joan Ferrer, Secretari de l' Ajuntament.—D. Félix Ribera, President de lo Salvament de Náufrechs y Assessor de Marina d' aquesta Ajudantía.—Tesorer: D. Pau Matas, Vice-consul de Inglaterra y Fiscal municipal.—Secretari: D. Jaume Margarit, Mestre de la escola municipal.

Desitjem que lo millor éxit coroni 'ls esforços d' aquesta Junta local, en la seguretat de que no ha de faltarli 'l més entusiasta apoyo de LA SENYERA per tractarse de un asunto essencialment pàtriòtic.

No 'ns equivocárem al augurar en lo número passat un bon éxit á la notable companyia dramàtica que actúa á San Feliu de Guixols y s' ha dignat donar algunas representacions en nostre teatro. Dissapte, 14 del corrent mes, féu son debut y fou molt ben acollida per nostre públic que tributá molts aplausos als actors durant lo desempenyo del drama «*Lo monjo negre*» y la comèdia *Un soci que 's pert de vista*, original aquesta última de D. Anton Ferrer y Codina.

La Comissió corresponent del *Centre Econòmic* ha aprobat lo plano pera las obras del nou edifici, qu' es degut als senyors D: Joan Molla y D. Enrich Pascalet. Nos asseguran que l' esmentat plano respón molt acertadament als propòsits del Centre. Segóns el mateix, la planta baixa serà destinada á sala de ball y lo primer pis contindrà los salons y dependencias de la Societat.

Las obras son ja comensadas y continuaran ab molta activitat.

Ha regressat d'Alemanya, ab sa apreciable familia, nostre amich D. Martí Montaner, á qui desitjém llarga estada entre nosaltres.

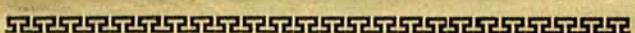
Lo dimars de la passada setmana se despediren de nosaltres los amichs els germans Ernest y Joaquim Escobar, qu' emprengueren viatje pera Sevilla.

Lo notable escriptor de sardanas, nostre amich en Pere Rigau, director de la copla ampurdanesa *Los Montgrins*, ha tingut la atenció de participarnos que ha contractat de nou al coneigut fiscorn D. Narcís Martí de Cornellà y ha cambiat los cornetins de sa orquesta pera 'l meller èxit de la mateixa.

Lo divendres de la setmana passada s'efectuá l'enterro del pobre soldat vingut de Cuba per malalt en Joan Cervera. Va cridar l'atenció que l'acompanyament á l'enterro no fos tan numerós, com se mereixia 'l difunt y ab major motiu per recordarse tothom del que 's realisá quan la mort de son infortunat company en Cassimir Barceló.

Secció oficial

Tarifa de preus que regeixen pera los enterraments en los Cementiris Catòlic y Civil d'aquesta vila.

Panteons

Solars á perpetuitat, 500 pesetas.—Per la obertura de tomba, 50 id.—Per drets d'enterrament, 7'50 id.

Enterraments de família

Per un solar venut á perpetuitat, 100 pesetas.—Per obertura d'enterrament, 20 id.—Per drets d'enterrament, 7'50 id.

Tombas

Iguals preus que 'ls enterraments de familia.

Ninxos de primera classe

Per venda á perpetuitat, 100 pesetas.—Ab ossari, 125 id.—Per obertura de ninxo, 10 id.—Per drets d'enterrament, 5 id.

Ninxos de segona classe

Per venda á perpetuitat, 75 pesetas.—Per obertura de ninxo, 10 id.—Per drets d'enterrament, 5 id.

Ninxos de tercera classe ó de lloguer

Per enterrament temporal (3 ays) 30 pe-

setas.—Dret d'enterrament compresa obertura y closa, 10 id.

NOTAS: 1.ª Cuan l'^a enterrament siga d' albat regeix la meytat del preu que d'un cos gran.

2.ª Apart dels drets ja esmentats, deurán satisficerse 'ls que conforme al Reglament corresponen á la Obra de la Iglesia.

Drets accessoris

Per un títol de panteó, 5 pesetas.—Per un títol de enterrament, 3 id.—Per un títol de ninxo de 1.ª, 3 id.—Per un títol de ninxo de 2.ª, 2 id.—Títol provisional pera enterrament temporal, 2 id.

Fossa comú

Pel dret d'enterrament, 3 pesetas.

NOTAS: 1.ª Cuan l'^a interessat en enterrament de lloguer adquiereixi ninxo de primera á perpetuitat obtindrà lo 25 per 100 de rebaixa del preu senyalat en la tarifa.

2.ª Se comprehen que en las anteriores tarifas no se satisfarán drets de cap classe al personal del cementiri quina paga se fará á càrrec de l' Administració.

3.ª En tant que no 's disposi lo contrari lo travall de mestre de casas en las oberturas y closas de tomba ó ninxo va á càrrec de l'^a interessat.

X. Y. Z.

REGIONALS

Ab motiu de lo alsats qu'están los cambis, han esset en un nombre may vist los extrangers qu'han visitat la comptal ciutat. Aqueixas visitas no foren pas per diversió, sino per efectuar compras qu'han realisat en gran.

Una de las vendas, la de l' armeria Estruch qu'ha comprat lo fabricant del paper de fumar *Job*, ha aixecat grans protestas. Es verament molt de planyer que ni l' Ajuntament barceloní ni la Diputació provincial, res hagin fet pera privar que sortís de Catalunya, una joya del valor que tenia la armeria Estruch.

Aqueix any no se celebrarán las verbenas de Sant Joan ni de San Pere á Barcelona.

Trovém molt d' aplausso l' acort.

La Companyia Trasatlàntica ha circulat entre 'ls capitáns dels seus barcos la següent noticia.

«Pera coneixement y satisfacció del personal que citém, tenim lo gust de participar que

nostre president s'ha servit otorgar per telégrafo la efectivitat al capitá del vapor «Montserrat» D. Manuel Deschamps, pel meritori servey prestat, y ademés una gratificació de 6.000 duros per cada una de las tripulacions del «Montserrat», «Alfonso XIII» y «Ciudad de Cádiz», per haver prestat servey de guerra.»

En la Exposició Industrial de Lyó ha obtinut gran diploma d'honor per son notable aparat *Termòmetro, Avisador y Medidor de incendios*, D. Joan Vila y Forns, de Girona, á qui felicitém.

Registre civil

NAIXEMENTS

Noys	0
Noyas	1
Total	1

DEFUNCIONS

Joan Cervera Margarit, 26 anys.

Secció Comercial

Desde l'dia 14 d'Mai lo moviment de nostre port ha sigut lo següent:

ENTRADAS

De Barcelona, llaud «Manuelito», p. Gallart, ab efectes.—De Vinaroz, llaut «Maria Rosa», de 39 tons. ab garrofes.—De Bilbao y escalas, vapor «Cabo Creux», de 1.036 tons. c. Urrutia, ab efectes.—De Barcelona, llaud «Montserrat». p. Berta, ab efectes.

DESPACHADAS

Pera Barcelona, llaud «Manuelito», ab efectes.—Pera Barcelona, llaud «Pepito», ab efectes.—Pera Cette y Marsella, vapor «Cabo Creux», ab taps de suro.

Tenim notícia de que la societat *Fomento de la Industria corcho-taponera* de Cassà de la Selva ha convocat á los principals fabricants y exportadors de taps, pera una reunió en la que's demanarà la prohibició de la exportació del suro en *pannas*, ó bé crescuts drets sobre dita exportació.

Al tancar aquesta edició ls cambis sobre París estaven á 85 per 100.

EXTRANGER

Nostre benvolgut amich y suscriptor lo vicecónsul espanyol à Reims D. Martí Cama ha complert en absolut la paraula que donà al sortir de Palafrugell, en direcció á la esmentada ciutat francesa. En efecte los fondos que á las horas d'are porta recullits nostre amich

pera la suscripció nacional, pujan á una cantitat respectable, havent obert llista lo propi señor Cama, ab la suma de mil franchs.

Li enviém la més coral felicitació.

La vescomtesa de Janze, desitjant donar eloquén prova de sas simpatías pera la Espanya, ha obert los magnífichs salóns de son suntuós palau, al públich parisiench, que haurá pogut admirar las innombrables joyas qu'atessoran las coleccions de la dama francesa, per lo preu de dos franchs en quina cantitat se ficssá 'l preu d'entrada.

Las maravellas que poseheix la vescomtesa de Janzé, eran solsament coneigudas per encare no un centenar de grans artistas, y los elogis que los coneixedors d'ellas ne feren sempre, ha portat á visitarlas á nombrós públich.

No s'ha contentat ab aixó l'amiga d'Espanya, sino qu'establí que á sos amichs y gent de diners no 'ls fos prou lo preu de dos franchs sino que tinguessin de entrar depositant son donatiu en una safata.

La cantitat recollida puja á una gran suma que serà repartida entre la suscripció nacional, y la compra d'auxilis per la Creu Roja espanyola.

La Creu Roja francesa ha fet donatiu á la espanyola de la cantitat de 25.000 francs.

Be per França, germana nostra.

Acabem de rebre lo diari de París, «L'Estafette», que publica ab lo títol de «Le Conflit hispano-américain et le droit international» un valent y molt ben escrit article defensant los drets indiscretibles de nostra estimada Patria; article que porta la firma de nostre distingit amich en Artur Vinardell Roig, á qui enviem de nou la mes coral felicitació.

Imprenta y Encuadernació

DE

OCTAVI VIADER

Gran assortit de llibres per el comers, Copiado s de Cartas y Telegramas.

Objectes pera escriptori de primera marca y bons preus.

Etiquetas pera mostras de taps: de cartulina blanca, á 1 pesseta 100; de cartulina alemana, á 1'50 pessetas 100; de tamanyo gran, á 3 pessetas 10u; papé-tela, á 5 pessetas 100.

Capses y sarróns pera mostras de taps, gran assortit.

DEMANA MOSTRAS Y PREUS

J. BURELL & Cia
CONSTRUCTORS
Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Lianxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Lianxas de Salvamen', etc.

TALLER DE VELAMEN

Únich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegràfica, «**YACHTS**», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

FRENO ZEPHIR

NO PNEUMATICH

Instalat en lo Cassino LA UNIÓN de Palamós.

Unich aparell practich qu' apreta sempre la tanca en son encaix, sens la mes insignificant remor, y evita per compert un tench de cop per forta que sia la corrent d' ayre.

Naumann Ciclos

La superioritat d' aqueixas màquines s' impossa sobre totes las demés, puig en tots sos detalls tenen la mes absoluta perfecció.

Unich representant en aqueixa comarca.

Hugo Sanner
PALAMÓS

SUPERIOR Y CALITAT COM A ALLEG

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS

DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la mes alta novetat.

CINTURONS per senyoreta, de gust últim y confecció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS

DE

Salvador Plaja Villena
Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comisións, consignacions y representacions dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artístich. Café y begudas
d' inmilloable calitat.

La visita á ELS QUATRE GATS
es indispensable á tot bon "touriste,"

Excelent cuyna catalana.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ
DE
Massó, Casas & Elias

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per
Enrich Morera.

Sant Ramón, Plany, El comte Arnau, El Rossinyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.
Una, dos rals.

VENDA

Se ven una casa de molt bonas condicions,
situada á la Plassa de Sant Pere, d' aquesta
vila.

Informarà D. JOAQUIM PUIGMACIÀ, far-
macéutich.—**PALAMÓS.**

ENCUADERNACIÓNS

Se fan de molt artísticas y económicas.—Es-
pecialitat en la encuadernació HOLANDESA-
ESPAÑOLA.—Se compran llibres usats.

Octavi Viader

Rambla de A. Vidal.—S. FELIU DE GUIXOLS

ASTRERIA
LAS DOS AMÉRICAS'
DE
JOAQUIM DAURA

13, UNIÓ, 13.—BARCELONA

Temporada d' ESTIU

Novetats del país y extrangeras.

Gran y variat assortit en

Géneros de color

Lanillas.
Cheviots.
Estams.
Meltons.

Géneros negres y blaus

Jergas.
Vicuñas.
Estams.
Armoures.

Gran assortit ab **PIQUES** per armillas y **ALPACAS** negras y de colors.

Actualment 's trova visitant 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell.**

Establiment de
Fèlix Pla Garriga

Antiga casa d' en PI.ÁCIDO

Carrer MAJOR, N.º 32 y 33.—PALAMÓS

En aquesta acreditada botiga trobarán sempre tot lo relatiu á CONFITERIA, COMESTIBLES, DROGAS, BATERIA DE CUYNNA, LÓSA, CRISTALL, PARAGUAS, OBJECTES D' ESCRITORI y altres més **Seccions** ja conegudas del públic.

S' ha rebut un complert y elegant assortit de **sombrillas** de tots tamanys y classes, **vanos japonesos** y d'altres classes, inclús de dol.

A pesar de la molta puja dels cambis, com ningú ignora, sols he posat un petit augment al preu d' alguns objectes.

Preu fícsò.

La Senyera

Setmanari català

Redacció y administració,

Carrer MAJOR, 27.—PALAMÓS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, tres mesos	1,50 pessetas
Fora, » »	2'00 »
Estranger y Ultramar, 1 any	12'00 »

Anuncis y comunicats, á preus convinguts.
No s' tornaran les originals.

Pasteria inglesa

D' EN

Alfons Vilarasau

Carrer de PELAYO, 6, bis.
BARCELONA

Especialitat en **lunchs**.

Se recomana á tots los estudiants. Als que sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA, gran rebaixa de preus. Un *bard.* 0'10 pessetas.

Estampa d' en Octavi Viader, S. Feliu de Guixols.

MEDICAMENTS ACREDITATS

Recomenats per la Ciencia Médica

Xarop de Hipofosfits GIMBERNAT

El millor de 'ls tònichs reconstituyents coneguts, obre l' apetit, cura la *anèmia clorosis* (color: pálits), enfermetats medulars, *histerisme, insomni*: de efectes sorprendents en las convalescències frasc 10 rals.

Xarop de Fosfat de Cals Gelatinós GIMBERNAT

De gust agradable com l' horchata, util per afavorir lo desarollo oseo y en la curació del rachitisme y escrofulisme, recomenble en los **embarasos y lactancia**: frasc 6 rals.

Vi de Nou de kola GIMBERNAT

Poderós aliment d' estalbi, regulador del cor, estimulant de las funcions digestivas y despertador de tot organisme empobrit: preu 8 rals.

Vi Iodo Tánich fosfatat

De meilleurs resultats que l' **oli de fetje de bacallá** en la tisis, escrofulisme, debilitat general y menstruacions penosas: preu 8 rals.

Licor dinamogénich GIMBERNAT

A base de Morruol (principi actiu del oli de bacallá nogal y lacte fosfat de cals: frasc 12 rals.

Pastillas GIMBERNAT Cloro-boro-sódicas á la Cocaïna

Contra las enfermetats de la boca, y laringe. Conservan la veu y evitan la fatiga: preu 8 rals.

Venta al por mayor. Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14, Barcelona

DETALL EN TOTAS LAS FARMACIAS

PALAMOS, D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.